

УДК 314.742(73)

ІМІГРАЦІЯ ДО США З ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ: ВИКЛИК АМЕРИКАНСЬКІЙ НАЦІЇ?

**БУРЕЙКО Н.М.,
кандидат
політичних
наук, кафедра
міжнародних
відносин
факультету історії,
політології та
міжнародних
відносин
Чернівецького
національного
університету імені
Юрія Федьковича**

У статті проаналізовано інтенсивне зростання кількості іммігрантів з Латинської Америки внаслідок лібералізації імміграційного процесу в Сполучених Штатах Америки після прийняття «Закону про імміграцію» 1965 року. З'ясовано, що така зміна етнічної палітри іммігрантів у подальшому вплинула на демографічну ситуацію. Визначено, яким чином така реструктуризація імміграційного процесу може становити виклик американській нації.

Ключові слова: США, імміграція, іммігранти, імміграційна політика, Латинська Америка, нація, національна ідентичність.

Постановка наукової проблеми та її значення. Проблема імміграції та впливу іммігрантів на національну ідентичність привертає увагу багатьох дослідників, посідаючи помітне місце у сучасній етнополітиці та мігрантознавстві. Вивчення досвіду Сполучених Штатів Америки – країни, відомої як «нація іммігрантів» – є важливим для європейських країн, де в останні роки відчутною є інтенсифікація імміграційних потоків і поживлення дебатів, присвячених проблемі національної ідентичності, на різних рівнях. Досвід Сполучених Штатів у зазначеному контексті є актуальним і для українського суспільства з огляду на те, що дискусії про становлення української нації ведуться і на сьогодні, а питання національної ідентичності перебуває у стані перманентного обговорення.

Ступінь дослідження проблеми. Імміграційний процес та місце імміграції у формуванні національної ідентичності США досліджували чимало вче-

них, зокрема Л. Адамік, К. Вітк, М. Гібернау, Н. Глейзер, Дж. Дьюї, Р. Берн, Г. Каллен, Г. Кон, М. Новак, О. Хендлін, М. Хенсен. Важливий внесок у вивчення національної ідентичності в контексті імміграційного процесу в США зробили науковці, залучені до написання „Гарвардської енциклопедії американських етнічних груп”, а саме: Р. Істерлін, П. Глісен та В. Пітерсон. Показовим є те, що на сучасному етапі дана проблема займає провідне місце у працях відомих науковців зі світовим ім'ям, як, наприклад, С. Хантінгтона та П. Бьюкінена. Серед українських дослідників варто виокремити вагомий науковий доробок, присвячений етнічним аспектам міграційних процесів та особливостям етнонаціональної політики держави, В. Євтуха. Вивчення імміграції крізь призму етнонаціональних аспектів знаходимо у працях російських дослідників В. Журавльової, М. Лапицького, Т. Таболіної, С. Червонної, С. Чертіної. Водночас, проблема впливу іммігрантів із Латинської Америки на національну ідентичність на зламі століть доволі нова, адже зрушення у демографічній ситуації США, спровоковані зокрема й імміграцією, відбулися порівняно нещодавно. Це в свою чергу формує потребу у нових дослідженнях.

Мета та завдання. Сполучені Штати Америки починаючи з другої половини ХХ століття зазнали нечуваного напливу іммігрантів із тих країн/регіонів, в'їзд з яких раніше був заборонений діючими до того імміграційними квотами. Це стало наслідком процесу лібералізації імміграційної політики США, оснований на положеннях „Закону про імміграцію” від 1965 року, що істотно змінив імміграційну палітру, в якій суттєву нішу зайняли вихідці з Латинської Америки, зокрема з Мексики. У пропонованій статті автор шукає відповідь на запитання, чи становить виклик національній ідентичності реструктуризація сучасного імміграційного процесу в США. Виходячи з поставленої мети, окреслено наступні завдання: 1) проаналізувати зростання кількості іммігрантів з регіону Латинської Америки як наслідок лібералізації імміграційної політики США; 2) визначити, чи можуть трансформації американського суспільства можуть становити загрозу для національної згуртованості.

Виклад основного матеріалу. „Закон про імміграцію” [3], відомий ще як закон Харта-Селлера, був прийнятий 25 серпня 1965 року як такий, що мав відповідати національним потребам, узгоджуватися з міжнародними цілями і відповідати позиції Сполучених Штатів Америки як провідної

держави „вільного світу”¹. Не зосереджуючись більше на імміграційних хвилях з країн Європи, зазначений закон відкрив можливість імміграції до „нового світу” вихідцям з неєвропейських країн, скасувавши обмеження для імміграції на основі національної приналежності. Критерій національного та етнічного походження при імміграції віднині не враховувався (знаменно, що до 1965 року 70% іммігрантських місць відводилися для вихідців лише з трьох європейських країн – Великобританія, Ірландія та Німеччина – і залишалися, переважно, невикористаними)². Цю ініціативу активно підтримували у зверненнях до конгресу як Д. Ейзенхауер у 1960 р., так і Дж. Кеннеді у 1963 р.³. Вона стала принципово важливою віхою лібералізації імміграційного процесу у США, а також і всього суспільно-політичного життя країни. Особливо вагоме значення закон мав для забезпечення прав расово-етнічних груп. Деякі дослідники вбачають у ньому один з суттєвих наслідків антидискримінаційного руху⁴.

Одним із основних наслідків прийняття „Закону про імміграцію” 1965 року (вступив у дію у 1968 році) стало стрімке зростання кількості іммігрантів і зміни якісної структури імміграції. Імміграція досліджуваного нами періоду отримала назву „нова нова імміграція”, що вперше була детально проаналізована на сторінках „Гарвардської енциклопедії американських етнічних груп”⁵. Дослідник В. Бріггс назвав цей період імміграції „новою ерою масової імміграції”, припускаючи, що вона не тільки продовжуватиметься, а й швидше за все буде характеризуватися дедалі більшою інтенсивністю імміграційних рухів⁶.

Як показано у таблиці 1, кількість прибулих іммігрантів до Сполучених Штатів Америки зростає з 3 млн. 322 тис. осіб упродовж 1961 – 1970 рр. до 4 млн. 493 тис. осіб у 1971 – 1980 рр. Динаміка зростання кількості іммігрантів продовжувала зростати і надалі – до 7 млн. 338 тис. осіб у 1981 – 1990 рр., до 9 млн. 95 тис. у 1991 – 2000 р.

Приймаючи „Закон про імміграцію” від 1965 року, різючих наслідків зміни кількісного складу іммігрантів і їх етнічного складу передбачено не було. Так, припускали, що положення закону мали принести переваги, перш за все, європейцям, а іммігранти з інших регіонів не прибудуть у такій кількості, щоб кардинально зміни етнічну палітру імміграційних потоків у США. Ці припущення підтверджуються заявами американських державних посадовців. Так, міністр юстиції Сполучених

Таблиця 1

Кількість іммігрантів, враховуючи регіон їх останнього проживання, 1960-1990 рр.

	1961 – 1970	1971 – 1980	1981 – 1990	1991 – 2000
Разом	3 млн. 321 тис.	4 млн. 493 тис.	7 млн. 328 тис.	9 млн. 95 тис.
Європа	1 млн. 123 тис.	800 тис.	762 тис.	1 млн. 360 тис.
Азія	478 тис.	1 млн. 588 тис.	2 млн. 738 тис.	2 млн. 295 тис.
Америка (без Канади), в т.ч. Канада	1 млн. 303 тис., 413 тис.	1 млн. 812 тис., 170 тис.	3 млн. 458 тис., 157 тис.	4 млн. 295 тис., 192 тис.
Африка	29 тис.	80 тис.	177 тис.	355 тис.
Океанія	25 тис.	41 тис.	45 тис.	56 тис.
Інші*	29	12	1 тис.	42 тис.

Примітка. * – регіон, з якого прибули іммігранти, невідомий; таблиця складена автором на основі даних Служби імміграції та натуралізації США⁷.

Штатів Америки Р.Кеннеді заявляв, що після напливу іммігрантів з азійсько-тихоокеанського регіону, який становитиме приблизно 5 тисяч осіб у перший рік після введення Закону в дію, дані показники підуть на спад і не будуть чинити разючого впливу на склад іммігрантів⁸. Сенатор Е. Кеннеді у свою чергу запевняв, що Закон не призведе до того, що американські міста щорічно наповнюватимуть іммігранти, а етнічна картина американського суспільства не зазнає змін⁹. За словами Л.Джонсона, даний законодавчий акт „не був революційним, не впливав на життя мільйонів і не змінював структури повсякденного життя” американців¹⁰, але у дійсності він вніс значні зміни в кількісний та якісний склад імміграції, змінивши, в першу чергу, її етнічні показники.

Зрозуміло, що у перші роки з моменту введення в дію „Закону про імміграцію” 1965 року його демографічні наслідки ще не були помітно відчутними. Так, представники європеїдної раси становили 87,3%, представники інших рас – 12,6%. Однак вже до початку 1990-х рр. ці показники становили 76,2% і 23,8% відповідно¹¹. Імміграція до Сполучених Штатів Америки з країн Європи наприкінці ХХ століття різко скоротилася, а кількість тих, хто прибували до країни з регіонів, в'їзд з яких раніше був обмежений, істотно зросла. У структурі імміграції чітко визначилася нова тенденція – серед іммігрантів почали переважати вихідці з Латинської Америки (у 90-х роках ХХ століття вони становили 47,9% від усіх іммігрантів, з них 23,7% склали мексиканці). Для порівняння, іммігранти з Європи та Канади склали лише 13,8% від загального обсягу іммігрантів¹².

Простежуючи кількісні зміни у складі імміграції, звернемося до наступних кількісних по-

казників. У 1961 – 1970 рр. кількість іммігрантів з Європи становила 1 млн. 123 тис., з Латинської Америки – 1 млн. 283 тис., у процентному співвідношенні – 33,8% і 38,6% відповідно (підрозрахунок процентного співвідношення автора на основі статистичних даних Служби імміграції та натуралізації [1, с. 10]). Вже у 1981 – 1990 рр. до США з Європи іммігрувало 762 тис., що становило лише 10,4% іммігрантів, з Латинської Америки – 3 млн. 458 тис., що у процентному співвідношенні сягало 47,1%. У 90-ті рр. ХХ століття майже половина іммігрантів, які прибули до Сполучених Штатів Америки, були вихідцями з Латинської Америки.

Варто пам'ятати, що у пропонованому процентному співвідношенні нелегальні іммігранти не враховані, адже їх точну кількість вирахувати неможливо з огляду на те, що вони не приймають участь у переписах населення та реєстраціях¹³. Важливо зазначити, що кількість нелегальних іммігрантів із досліджуваного нами регіону почала зростати саме з 1965 року. Причиною цього стало завершення дії програми „брасеро” – програма, у рамках якої мексиканців запрошували у Сполучені Штати Америки для виконання сільськогосподарських робіт. Таким чином латиноамериканці, здебільшого мексиканці, майже чверть століття мали можливість бути працевлаштованими на території США, адже програма діяла з 1942 по 1964 рік. Після завершення програми „брасеро” вже у 1970 – 1980-ті рр. за деякими даними кількість нелегальних іммігрантів з Мексики налічувала 1,5 млн. осіб на рік при 50-60 тис. легальних іммігрантів¹⁴. Тенденція до збільшення кількості нелегальних іммігрантів у США зберігалася і надалі: якщо на початку 1980-х років на території країни перебувало 2,5 – 3,5 млн. іммігрантів, то в 1986 році за різними

підрахунками їх налічувалося вже від 3,5 до 5 млн. осіб¹⁵. Проблему нелегальної імміграції до США з Мексики можна пояснити не лише значною протяжністю спільного кордону, а радше і тим, що він розділяє дві країни з суттєвим розривом у заробітній платі та рівні доходів населення¹⁶. Прагнення уникнути бідності та шукати кращої долі спонукає багатьох на нелегальну імміграцію, не зважаючи на цілий ряд ризиків. Так, наприклад, нелегальний статус істотно обмежує доступ до освіти, медицини, перешкоджає соціальній мобільності. Звідси постає суттєва проблема обмеження можливостей інтеграції в американське суспільство. Хоча остання часто пов'язана і з небажанням самих іммігрантів, які здебільшого компактно оселяються поруч із представниками своєї етнічної групи.

Якщо аналізувати специфіку розселення іммігрантів з Мексики, то вона є традиційною – іммігранти з даного регіону прибувають і оселяються на Південному Заході країни: 49% проживають у штаті Каліфорнія, 18% – у штаті Техас¹⁷. У першу чергу така специфіка зумовлена близькістю географічного розташування зазначених штатів до мексиканського кордону. Наступним за кількістю іммігрантів мексиканського походження є штат Іллінойс. Проте важливо, що останній для поселення мексиканців є не традиційним, а новим. Кількість іммігрантів з Мексики там, порівняно з двома попередніми штатами, незначна і становить лише 5%. Проте наразі простежується вектор руху іммігрантів з Мексики на Захід Сполучених Штатів.

Характерно, що іммігранти з Мексики майже завжди оселяються компактними общинами, створюючи етнічні анклавів¹⁸. Це пояснюється значною мірою тим, що вони тяжіють до підтримки етнічних зв'язків, збереження мовного середовища, культури, традицій. Особливо важливим є психологічний аспект, коли мова іде про здатність відтворювати емоційну прив'язаність, що покладена в основу ідентичності емігрантів з досліджуваного нами регіону¹⁹.

Виникнення анклавів часто вважають небезпечним, оскільки вбачають у такій специфіці розселення іммігрантів потенціал „балканізації”, тобто можливого витіснення прийдешнім етносом місцевого населення. Такі побоювання можуть бути аргументовані наступним чином: у Каліфорнії, де латиноамериканці у віці до 18 років складають 43% від загальної кількості населення і значно зросла кількість вихідців з Азії, соціологи зареєстрували стійкий відтік білого населення, здебіль-

шого, англосаксонського походження, а також афроамериканського населення. У Техасі, наприклад, починаючи з 1990 року, із зростанням чисельності осіб латиноамериканського походження населення „євроамериканського” походження скоротилося з 1990 року з 60% до 53%²⁰. Отже, у вказаних штатах простежується суттєва етнорасова декомпозиція населення.

Якщо детальніше проаналізувати імміграцію з Латинської Америки, то варто зауважити на тому, що у 90-ті рр. ХХ століття рекордна кількість іммігрантів із зазначеного регіону в'їхала з Мексики (2 млн. 249 тис., що становило 25% від загальної кількості усіх іммігрантів). Таким чином, кількість іммігрантів лише з Мексики перевищувала кількість іммігрантів з усіх країн Європи разом. Характерно, що у 80-ті рр. даний показник також перевищував дані по кількості іммігрантів європейського походження. Однак, саме в 90-ті рр. рівень імміграції з Мексики зріс за деякими підрахунками майже на 35,8%, порівнюючи з попереднім десятиліттям.

Високий рівень імміграції з Мексики пояснюється прагненням частини мексиканців переїхати на постійне місце проживання до Сполучених Штатів Америки з метою знайти більш високооплачувану роботу. Крім того, інтенсивне збільшення кількості іммігрантів з Мексики, особливо на початку 90-х рр., пояснюємо реалізацією положень „Закону про імміграційну реформу та контроль”, прийнятого у 1986 р., що надавав можливість легалізації тих нелегальних іммігрантів, які перебували на території Сполучених Штатів Америки з 1982 року. Під легалізацію потрапили, в основному, нелегальні іммігранти з Латинського Америки, в першу чергу з Мексики (так, мексиканці становили 2/3 від усіх нелегальних іммігрантів, які були піддані амністії)²¹. Це істотно вплинуло на демографічну структуру США. Адже загалом кількість жителів у Сполучених Штатах Америки з іспаномексиканським походженням упродовж 90-х років збільшилася на 50% і до 2000 року сягнула 21 млн осіб. Щорічно їхня кількість збільшується на 1 млн, що зумовлено високим рівнем народжуваності серед вихідців з країн Латинської Америки²². І хоча на початку 2000-х років спостерігається суттєве зменшення імміграції з Мексики, що стало результатом законодавчих реформ кінця ХХ – початку ХХІ століття, її вплив на демографічну картину США став дуже відчутним. Вже у 2010 – 2011 році Бюро перепису населення Сполучених Штатів за-

фіксувало, що серед кількості дітей, народжених за вказаний рік, 50,4 % – діти представників етно-расових меншин²³.

Другою після Мексики за кількістю іммігрантів з даного регіону є Домініканська республіка. На чотири країни – Домініканська республіка, Куба, Гаїті та Ямайка – припадає 88% іммігрантів з країн Карибського басейну. Якщо основною причиною імміграції з Куби був авторитарний режим Кастро, то для інших трьох країн основною причиною імміграції стали проблеми економічного характеру та бажання населення підвищити свій рівень життя та матеріального добробуту. До того ж, знаки дається територіальна близькість Сполучених Штатів Америки.

Зростання імміграції з країн Латинської Америки (а також Азії) і відповідне зменшення імміграції з європейських країн викликало ситуацію, коли серед перших десяти країн-джерел іммігрантів до США не було жодної європейської країни (див. рис. 1).

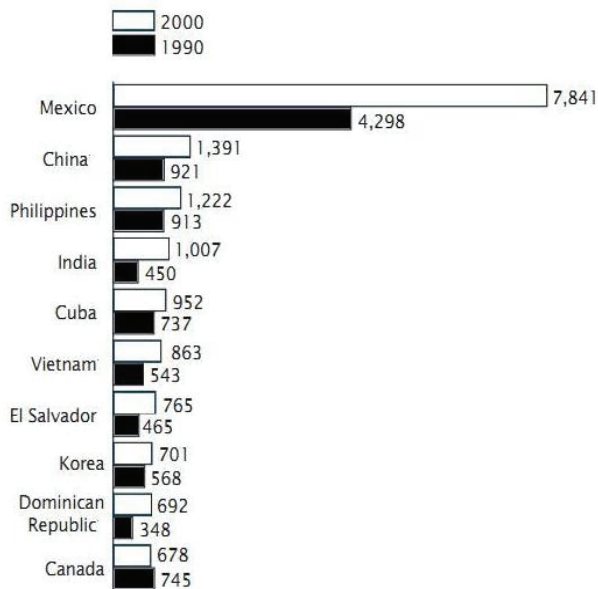

Рис. 1. Кількість осіб іноземного походження, які проживають у США, за країною їх походження (кількість осіб вказана в тисячах)²⁴

Така ситуація, як було зазначено, значною мірою призвела до зміни етнічного складу іммігрантів (адже у вихідців з неєвропейських держав, імміграція з яких почала суттєво переважати, спостерігається суттєво вищий рівень народжуваності) і до зміни демографічної ситуації в країні. Зважаючи на те, що образ американця – представника „нації іммігрантів” упродовж тривалого періоду

був тотожний нащадку європейця, така зміна етнічного складу імміграції до США логічно привернула увагу та занепокоєння²⁵. Так, аналізуючи зміну природи американської нації, П. Браймлоу висловлює застереження того, що Америка ризикує перетворитися на країну „третього світу” у результаті зменшення кількості білих американців і зростання кількості іммігрантів з Латинської Америки, називаючи останніх „непропорційно кваліфікованими та успішними”, що потенційно знижують якість робочої сили у США²⁶. Крім того, у результаті цієї імміграції ринок праці у Сполучених Штатах виявився переповненим спеціалістами окремих галузей, до того ж часто низькокваліфікованими. Це, в свою чергу, призвело до зростання серед них безробіття. Варто вказати і ще один негативний наслідок: невідповідність в освітньому рівні іммігрантів та місцевого населення, що провокує соціальні проблеми²⁷.

Аналізуючи критичні оцінки П. Браймлоу, варто зауважити, що вони знайшли широку підтримку далеко не в усіх суспільних і політичних колах США²⁸. Хоча і не були поодинокими (так, наприклад, варто згадати дослідження В. Бріггса²⁹. Неможливо оминати увагу і ґрунтовне дослідження на пропоновану тематику авторства С. Хантінгтона³⁰, який, аналізуючи одну з головних на його думку проблем для сучасного суспільства – визначення ідентичності, звертаючись до імміграційного феномену, робить висновок, що на сучасному етапі у Сполучених Штатах Америки активізуються дезінтеграційні процеси, що становлять виклик американській нації. Серед інших чинників, що впливають на національну ідентичність, дослідник виокремлює саме імміграцію з Латинської Америки та мовні і культурні проблеми, що слідує за нею.

На мовних і культурних проблемах, викликаних іммігрантами із зазначеного регіону, наголошує в свою чергу і дослідник М. Гібернау. Він зауважує, що „сила іспанської (кастильської) мови означає, що деякі території США стали фактично двомовними і діють як магніт для подальшої імміграції латиноамериканців, приваблених перспективою опинитися в знайомому середовищі”³¹. (Показово, що саме під тиском вихідців з Латинської Америки у 1967 р. за рішенням Конгресу був прийнятий „Закон про двомовне навчання” у деяких школах, де, за оцінками спеціалістів, двомовної освіти потребувало 3,6 – 3,8 млн. дітей³². Закон передбачав, що школярі матимуть змогу вивчати рідну мову та

використовуватимуть її у процесі навчання). Важливо, що не зважаючи на велику кількість іспаномовного населення у США, лише незначна його кількість має змогу впливати на американську політику з огляду на те, що не всі мають право голосувати і брати участь у політичному житті країни.

Деякі дослідники, аналізуючи ідентичність латиноамериканців у Сполучених Штатах („мексиканоамериканська ідентичність” як конкретний тип іспаномовної ідентичності) спираються на три взаємопов’язані культурні і соціально-політичні сфери: раса, клас, культура, і при цьому стверджують, що мексиканоамериканці є нещодавно сформованою ідентичністю американців іноземного походження³³. З огляду на це, постає питання щодо можливості/неможливості утвердження бодай певного ступеню етнонаціональної однорідності в американському суспільстві, що було основним завданням американського „плавильного котла”. Але що робити з „непереплавленими” рештками, іммігрантами, які зберігали зв’язок зі своєю етнічною батьківщиною, розмовляли своєю мовою і залишалися носіями прабатьківських традицій, концепція „плавильного котла” не пропонувала, наче не беручи до уваги ймовірність, що у „котлі” можуть залишитися „непереплавлені” елементи. Саме тому „плавильний котел” поступово трансформовувався і частково втрачав свою популярність. Деякі дослідники взагалі висловлюють думку про те, що „переплавлення” представників різних етнонаціональних груп у Сполучених Штатах Америки, зокрема іммігрантів з Латинської Америки, залишилось нездійсненим фактом³⁴. Інші ж вважають, що воно було успішним лише спочатку. Так, американський дослідник П. Б’юкінен наголошує на успішності „плавильного котла”, через який пройшло більше 60 млн. осіб німецького походження, але підкреслює його абсолютну неспроможність на початку ХХІ століття асимілювати 21 млн. мексиканців³⁵. Подекуди з’являлася і гостра критика та абсолютне неприйняття ідеї „плавильного котла” у формі застереження, що „переплавлене” покоління та їх нащадки не матимуть у майбутньому усвідомлення особливостей та винятковості своєї раси і віросповідання³⁶.

Альтернативний поглядом на політико-етнокультурні процеси в американському суспільстві став культурний плюралізм. Його сутність полягає у визнанні поліетнічною державою існування різних етнічних груп з властивими їм культурними особливостями у межах єдиного етнополітичного

організму. При цьому держава толерантно ставиться до цих особливостей, які можуть суттєво відрізнятися від культурних особливостей домінуючої культурної спільноти³⁷. Неабиякої популярності та поширення культурний плюралізм почав набувати з кінця 60-тих рр. ХХ століття, адже з прийняттям „Закону про імміграцію” 1965 року збільшилася етнічна палітра походження іммігрантів у зв’язку зі скасуванням квот, які регулювали імміграцію на основі національного походження, зокрема і латиноамериканців. Проповідуючи багатоманітність в американському суспільстві, акцент був зроблений на те, що вона ніколи не повинна бути роз’єднувальним фактором³⁸. Починаючи з кінця 60-х років ХХ століття у навчальних закладах Сполучених Штатах Америки до програмного курсу починають вводити вивчення історичного та культурного спадку основних расових та етнічних груп і їхнього внеску у становлення та розвиток США, американської культури. А власне вивчення „багатокультурності” з того часу стало важливим складовим елементом в американській освітній системі, що активно підтримується та заохочується державою, яка здійснює цілий комплекс заходів, спрямованих на забезпечення етнічного плюралізму³⁹.

Згідно ідей культурного плюралізму культурна різноманітність, яку приносять за собою іммігранти, сприяє прогресу країни⁴⁰, а американська культура лише виграє від реалізації прагнення іммігрантів зберегти своєрідні особливості своєї власної культури. Саме в стійкості традицій культури іммігрантів згідно ідей культурного плюралізму можливе утвердження та збереження ідентичності⁴¹. Оскільки нація не формується просто зі збирання людей, для гармонійного співіснування іммігрантів та приймаючого їх суспільства у межах одного національного утворення необхідними є наявність згуртовуючих чинників, під впливом яких відбувається об’єднання у спільну духовну і політичну цілісність, у рамках якої існує почуття національної ідентичності.

Етнічний чинник формування американської нації нерозривно пов’язаний з проблемою імміграції. Адже знаменно, що на питання „Яке ваше етнічне походження?” лише 6% опитаних відповіли, що вони просто „американці”. Решта респондентів віднесли себе до однієї із запропонованих переписом 215 етнічних груп⁴². Це порушує питання, яким чином країна з такою різною багатоманітністю в етнічній палітрі утримує і зберігає єдність нації, а також непохитність національної ідентич-

ності. Не маючи відчуття приналежності до єдиної американської культури, історії, не ідентифікуючи себе з єдиною американською нацією, важко стати повноцінним членом американського суспільства. А відсутність єдності у суспільстві логічно послаблює відчуття безпеки і посилює виклики. Високий ступінь сегрегації суспільства також порушує його стійкість. Так, наприклад, анклав мексиканців на Південному Заході США можуть стати загрозою національній ідентичності. Саме вплив іммігрантів (часто латиноамериканців), збільшення культурної дистанції між корінним населенням та іммігрантами розцінюється багатьма дослідниками як загроза національній ідентич-

ності. Новоприбулі іммігранти жодним чином не повинні спричинювати розмивання національної ідентичності навіть за умови, що вони продовжують ідентифікувати себе з державою свого колишнього проживання. Однак при цьому представники даних етнічних груп повинні бути інтегровані до процесу націєтворення, а не стояти осторонь. З метою уникнення викликів американській нації з боку іммігрантів важливим є концептуально вірне осмислення та підхід до етнорасових змін американського суспільства, що значною мірою спричинені реструктуризацією імміграційних потоків, і правильний вибір концепції, що відповідала б новим етнорасовим реаліям.

ПОСИЛАННЯ:

- ¹ Easterlin R. Immigration: Economic and Social Characteristics / Richard Easterlin // *Harvard Encyclopedia of American Ethnic Groups* [Ed. By S. Thernstrom, A. Orlov, O. Handlin]. – Belknap Press, 1980. – P. 476 – 486.
- ² Three Decades of Mass Immigration. The Legacy of the 1965 Immigration Act [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cis.org/articles/1995/back395.html>.
- ³ Там само.
- ⁴ Червонная С. Обеспечение прав меньшинств в США / Светлана Червонная // *США – Канада: экономика, политика, идеология*. – 1995. – № 7. – С. 88.
- ⁵ *Harvard Encyclopedia of American Ethnic Groups* [Ed. By S. Thernstrom, A. Orlov, O. Handlin]. – Belknap Press, 1980. – p. 254.
- ⁶ Briggs V. Immigration Policy and the American Labour Force / Vernon M. Briggs Jr. – Baltimore : L. : Johns Hopkins Univ. Press, 1984. – XV. – 295 p.
- ⁷ *Statistical Yearbook of the Immigration and Naturalization Service, 2000*. – Washington, D.C. : U.S. Government Printing Office, 2002. – p. 2-21; *2009 Yearbook of Immigration Statistics*. – Washington, D.C. : US Government Printing Office, 2010. – P. 12.
- ⁸ Three Decades of Mass Immigration. The Legacy of the 1965 Immigration Act [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cis.org/articles/1995/back395.html>.
- ⁹ Там само.
- ¹⁰ Daniels R. The Immigration Act of 1965: Intended and Unintended Consequences [Електронний ресурс] / Roger Daniels. – Режим доступу : <http://www.america.gov/st/educ-english/2008/April/20080423214226eafas0.9637982.html>.
- ¹¹ Червонная С. Возможно ли единство во множестве? (К проблеме американской идентичности) / Светлана Червонная // *США – Канада : экономика, политика, идеология*. – 1997. – № 10. – С. 5.
- ¹² Lind M. The Next American Nation. The New Nationalism and the Fourth American Revolution / Michael Lind. – N.Y., L., Toronto, Sydney, Tokyo, Singapore, 1995. – P. 132-133.
- ¹³ Див.: Иванов О. Нелегальная иммиграция в США (1990-е годы) / Олег Иванов // *США – Канада: экономика, политика, культура*. – 2004. – № 5. – С. 113-126.
- ¹⁴ Карелина Н. Нелегальная миграция в США: до и после НАФТА / Наталья Карелина // *Нелегальная иммиграция : Научная серия : Международная миграция населения : Россия и современный мир* / Гл. ред. В. А. Ионцев. – Москва : МАКС Пресс, 2002. – Вып. 9. – С. 95.
- ¹⁵ Demographic Impact of Immigration on the United States: Hearing before the Subcomm. on Census a. Population of the Comm. on Post office a. Civil Service, House of Representatives, 99th Congr., 1st sess. – Washington, D.C. : US Government Printing Office, 1985. – III. – P. 96.
- ¹⁶ Там само, с. 41.
- ¹⁷ Тут і далі підрахунки процентного співвідношення автора на основі: *Statistical Yearbook of the Immigration and Naturalization Service, 2000*. – Washington, D.C. : U.S. Government Printing Office, 2002. – P. 67-69.
- ¹⁸ Buchanan P. The Death of the West: How Dying Populations and Immigrant Invasions Imperil Our Country and Civilization / Patrick Buchanan. – NY : Thomas Dunne Books, 2001. – P. 125.
- ¹⁹ Molho I. Theories of Migration – a Review / Ian Molho // *Scottish Journal of Political Economy*. – 1986. – № 33. – P. 398.

²⁰ Buchanan P. *The Death of the West: How Dying Populations and Immigrant Invasions Imperil Our Country and Civilization* / Patrick Buchanan. – NY : Thomas Dunne Books, 2001. – P. 140.

²¹ Иванов О. Иммиграция в США в последнем десятилетии XX – начале XXI века / Олег Иванов // США – Канада: экономика, политика, культура. – 2005. – № 6. – С. 114-127.

²² Buchanan P. *The Death of the West: How Dying Populations and Immigrant Invasions Imperil Our Country and Civilization* / Patrick Buchanan. – NY : Thomas Dunne Books, 2001. – P. 140.

²³ Білі діти вперше в історії США опинилися в меншості [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tsn.ua/svit/bili-diti-vpershe-v-istoriyi-ssha-opinilisya-v-menshosti.html>.

²⁴ Profile of the Foreign-Born Population in the United States: 2000 (Current Population Report. Special Studies). – Washington, D.C. : US Government Printing Office, 2001. – P. 12.

²⁵ Бурейко Н. Імміграційний фактор етнорасової рекомпозиції сучасної американської нації / Надія Бурейко // Науковий Вісник Дипломатичної академії при МЗС України. – Випуск 19. Зовнішня політика і дипломатія: досвід, моделі, традиції. – Київ, 2013. – С. 133-138; Гібернау М. Ідентичність націй / М. Гібернау. – К. : Темпра, 2012. – 304 с.; Schlesinger A. *The Return to the Melting Pot* / A. Schlesinger // *Debating Diversity: Clashing Perspectives on Race and Ethnicity in America*. Ed. R. Takaki. – Oxford University Press, USA, 3 edition. – 2002. – P. 257 – 259.

²⁶ Brimelow P. *Alien Nation: Common Sense About America's Immigration Disaster* / P. Brimelow. – 1996. – P. 144.

²⁷ Three Decades of Mass Immigration. The Legacy of the 1965 Immigration Act [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cis.org/articles/1995/back395.html>; Brimelow P. *Alien Nation: Common Sense About America's Immigration Disaster* / P. Brimelow. – 1996. – P. 170–190.

²⁸ Гібернау М. Ідентичність націй / М. Гібернау. – К. : Темпра, 2012. – С. 165.

²⁹ Briggs V. *Immigration Policy and the American Labour Force* / Vernon M. Briggs Jr. – Baltimore : L. : Johns Hopkins Univ. Press, 1984. – XV. – 295 p.; Briggs V. *Mass Immigration and the National Interest: Policy Directions for the New Century* / Vernon M. Briggs Jr. – M E Sharpe Inc; 3 edition. – 2003. – 328 p.

³⁰ Хантингтон С. Кто мы? Вызовы американской национальной идентичности / Сэмюэл Хантингтон. – М., 2004. – 636 с.

³¹ Гібернау М. Ідентичність націй / М. Гібернау. – К. : Темпра, 2012. – С. 169.

³² Евтух В. Концепция этносоциального развития США и Канады: типология, традиции, эволюция / Владимир Евтух // Киев : Наук. думка, 1991. – С. 72.

³³ Гібернау М. Ідентичність націй / М. Гібернау. – К. : Темпра, 2012. – С. 170.

³⁴ Glazer N. *Beyond the Melting Pot. Revised 2nd Edition. The Negroes, Puerto Ricans, Jews, Italians, and Irish of New York City* / Nathan Glazer, Daniel Moynihan. – 1970. – 464 p.

³⁵ Buchanan P. *The Death of the West: How Dying Populations and Immigrant Invasions Imperil Our Country and Civilization* / Patrick Buchanan. – NY : Thomas Dunne Books, 2001. – P. 164.

³⁶ Grant M. *The Passing of the Great Race or the Racial Basis of European History* / Madison Grant. – New York : Charles Scribner's Son, 1916. – 245 p.

³⁷ Євтух В. Б. Концептуальні засади вирішення етнопонаціональних проблем / Володимир Борисович Євтух // Політичний менеджмент. – 2007. – № 4 (25). – С. 14-15.

³⁸ *Our Racial and National Minorities: Their History, Contributions, and Present Problems* / Ed. by Francis J. Brown, Joseph Slabey Roucek. – New York : Prentice-Hall, INC, 1937. – 877 p.

³⁹ Червонная С. Обеспечение прав меньшинств в США / Светлана Червонная // США – Канада: экономика, политика, идеология. – 1995. – № 7. – С. 95.

⁴⁰ Joppke C. *Immigration and the Nation-State. The United States, Germany and Great Britain* / Christian Joppke. – Oxford, NY : Oxford Univ. Press, 1999. – P. 148.

⁴¹ Kallen H. *Democracy versus the Melting Pot: A Study of American Nationality* [Електронний ресурс] / Horace Kallen // *The Nation*. – 1915. – Режим доступу : <https://webstorage.worcester.edu/sites/.../Kallen.DemVsMelting.pdf>.

⁴² Vecoli R. *Return to the Melting Pot: Ethnicity in the United States in the Eighties* / Rudolph Vecoli // *Journal of American Ethnic History*. – 1985. – P. 16.

Bureiko N.M. Immigration to the USA from Latin America: the Challenge to American Nation? / Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University.

In the article the author analyzes the increasing of immigrants quantity from Latin America as a result of the US immigration process liberalization after 1965 Immigration and Nationality Act was adopted. The author argues that such change of the immigrants' ethnic composition henceforth affected the demographic situation. It is determined how such restructurization can pose a challenge for American nation.

Keywords: the USA, immigration, immigrants, immigration policy, Latin America, nation, national identity.

Бурейко Н.Н. Иммиграция в США из Латинской Америки: вызов американской нации? / Черновицкий национальный университет имени Юрия Федьковича.

В статье проанализирован рост количества иммигрантов с Латинской Америки в результате либерализации иммиграционного процесса в Соединенных Штатах Америки после принятия «Закона про иммиграцию» 1965 года. Выяснено, что такое изменение этнической палитры иммигрантов в дальнейшем повлияло на демографическую ситуацию. Определено, каким образом такая реструктуризация может составлять вызов американской нации.

Ключевые слова: США, иммиграция, иммигранты, иммиграционная политика, Латинская Америка, нация, национальная идентичность.

Стаття надійшла до редколегії 14.05.2013

Прийнята до друку 24.06.2013